

עבודת השם

פירוש "אלוהים"

נחשבים כשופטים. ועוד שאילולי השופטים עלולין הדינים להתיירא מפני בעלי דין קשים והמשפט עלול לצאת מוטעה. אבל אם יהיו גם שופטים ישפטו הדינים את העם משפט צדק.

"על-פי שנים עדים, או שלשה עדים-יומת המת: לא יומת, על-פי עד אחד." (שופטים יד) מצינו במדרש: "שאלו לחכמה: חוטא מהו עונשו? אמרה להם: חטאים תרדף רעה. שאלו לנבואה, אמרה להם: הנפש החוטאת היא תמות. שאלו לתורה, אמרה להם: יביא אשם ויתכפר לו. שאלו להקדוש-ברוך-הוא, אמר להם: יעשה תשובה ויתכפר לו". יוצא איפוא כי "על פי שנים עדים" - על-פי שתי דעותיהן של החכמה והנבואה, או אפילו "שלושה עדים" - גם לי הדעה השלישית של התורה - "יומת המת" - אין לו לחוטא תקנה אלא עליו למות שכן אפילו לפי דעת התורה שעליו להביא קרבן, מה יעשה בזמן שאין בית-המקדש קיים ואי-אפשר להביא קרבן, או כאשר אין בידו משנת להביא קרבן? ברם, "לא יומת על-פי עד אחד" לפי דעתו של ה"אחד", הוא הקדוש-ברוך-הוא, לא יומת החוטא, שכן עצה קלה יעוצה לו כי יעשה תשובה ויתכפר לו... (והה"ק ר' אברהם ממיקאליב ז"ל לוקט ממעינה של תורה)

"כי יפלא ממך דבר למשפט, בין-דם לדם בין-דין לדין ובין נגע לנגע-דברי ריבת, בשעריך:." (שופטים יד) כי יפלא ממך דבר, אע"פ שצוית למנות שופטים בכל עיר ועיר, אבל לא תמיד ידונו השופטים שבאותה עיר, שאם יפלא דבר שיהיה נבדל ומכוסה מן הדיינים כיצד נוהגים באחד הדיינים, יעלו לירושלים. בין דם לדם בין רציחה לרציחה, שיש רציחה שחייבים מיתה עליה כגון שהייתה במזיד, ויש רציחה, שהרוצח אינו חייב מיתה, כגון שהיה בשוגג. וגולה לאחת מערי המקלט. ויש מפרשים שיש ספק בטומאת נידה בין דם טהור לדם טמא. בין דין לדין שיהיה ספק אם לפסוק הדין שפלוני זכאי או שפלוני חייב. בין נגע לנגע, בין נגע טהור ובין נגע טמא כפי הדינים בפרשיות תזריע ומצורע.

דברי ריבת בשעריך, שחכמי ישראל חולקים בדבר, זה מטמא וזה מטהר, זה מחייב וזה מוכה, ויש מפרשים בדינים הנוגעים לריבות ומחלוקת בין אדם לחברו. וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלוהיך בו. שתעלה אל ירושלים שבו נמצא בית המקדש שהוא גבוה מכל המקומות, ושם תשאל את פי בית דין הגדול שבירושלים שהם יבררו לך כל הספקות, ששלשה בתי דינים היו יושבים שם האחד על פתח הר הבית ואחד על פתח העזרה ואחד בלשכת הגזית, שמשם תורה יוצאת לכל ישראל (מעם לועז)

"שופטים ושופטים, תתן לך בכל-שעריך, אשר ה' אלהיך נתן לך, לשפוט;..." (שופטים טז) מעלת המשפט שלמה המלך ע"ה אמר במשלי: דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום (משלי ג). שכל נתיבות התורה היינו יסודותיה ועיקריה שלו. ושלוש קיום העולם, וכשם שהשלום קיום העולם, כך המשפט הוא קיום העולם שאלמלא המשפט היו הבריות גוזלין וחומסים והורגים זה את זה ולא היה העולם מתקיים ועל ידי המשפט הוא מתקיים כמו שאמר חז"ל על שלושה דברים העולם עומד על הדין ועל האמת והשלום. שנאמר אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם (זכריה ח) שהשופטים מעמדים השלום שכל העולם תלוי בו. ולכן נצטוונו למנות בית דין בכל שער ושער. ומעשה היה ברבי חנינא בן אליעזר, שהיה לו אילן נטוע בתוך שדהו ונפוי נוטים לשדה אחר היינו אמרי האילן וענפיו נטו לשדה אחר. בא אדם אחד וטען על חברו שענפי אילנו נוטים לשדהו ובא לחייב אותו לקצוץ האילן.

אמר רבי חנינא לאיש הזה לך עכשיו ובוא אלי למחרת אמר לו האיש והרי כל הדינים שבאים לפניך אתה פוסק להם את הדין מיד שאין אתה משהה את הדין ולי אתה אומר לבוא למחר מה עשה רבי חנינא, מיד שלח פועליו וקצץ את האילן שלו שהיו ענפיו נוטים לשדה חברו. למחר כשבא האיש לפניו לדין, אמר לו לבעל דינו צריך אתה לקצוץ אותו אמר לו בעל דינו לרבי חנינא ולמה אילן שלך ענפיו נוטים לשדה אחר, אמר לו ר' חנינא צא לשדה וראה את האילן שלי, מה שעשיתי לאילן שלי עשה לאילן שלך מיד הלך ועשה כן.

וגם השופטים בכלל השופטים הם שהרי בלי שופטים אין ערך לדין השופטים. שהרי קודם שהתחילו את הדין היה הנתבע חושב שהדין עמו אבל עכשיו שנתגלה שהדין אינו עמו, והוא יסרב להחזיר הממון לבעליו הרי יהיה זה גזל בידו. וזהו שאומר הכתוב ושפטו את העם משפט צדק. ושפטו מוסב גם על השופטים כי בזה שם עושים הדין של השופטים הם עצמם



19:05	כניסת השבת
20:05	צאת השבת
19:26	שקיעה
20:38	ר. תם
6:09	הנץ

הפטרה: "אנכי אנכי הוא"

"כי הגוים האלה, אשר אתה יורש אותם--אל-מענגים וא-ל קסמים, ישמעו;... (שופטים יחיד) עכשיו מבאר הכתוב למה הוזהרו כל כך שלא להיגרר אחרי המעוננים והמכשפים, כי הגויים האלה אשר אתה יורש אותם אל מעוננים ואל קוסמים ישמעו, שהם נתונים להשגחת השרים הממונים עליהם ואתה לא כן נתן לך ה' אלוהיך שלא מסר אתכם הקב"ה ביד המזל, ואין אתם תלויים בסדר המזלות, ולכן עליהם לפנות אל נביאי האמת ואל אורים ותומים. ויש מפרשים ואתה לא כן נתן לך ה' אלוהיך, הקב"ה עשה שלא יתקיימו בכם הדברים שמגידים עליכם, כמו שאמרו חז"ל אין מזל לישראל. ישראל מעל המזל. שנאמר "ישראל חזא מזליה חזא" שישראל מעל המזל ולא כמו הגויים שמיזם היוולדו רשום להם את גורלם. ואילו ישראל ע"י תורה ומצוות משנים סדרי עולם כמו שנאמר צדקה תציל ממות, כבוד את אביך ואת אימך למען יאריכון ימך... וכן על זה הדר.

"פיתקרב אליעיר, להלחם עליה-וקראת אליה, לשלום." (שופטים כ"י) נראה לי בסיקתא דשמאי, דהאדם נקרא (נודים לב): "עיר קטנה ואנשים בה מעט" וכמו שנאמר בקהלת (ט יד).

**סיפור בהמשכים
"החוב נפרט" חלק ב**

היצור: ברכבת האטומה, העמוסה אלפי יהודים, שעשתה את דרכה למחנה ההשמדה אושוויץ, בחודש אדר תש"ד, זו הייתה תחילתו של מסע תלאות, רצוף ייסורים על-אנושיים. **המשך:** כולנו היינו מניחים וחולצים את התפילין במהירות, כדי לאפשר לרבי זמן ארוך יותר. הדבר היה כרוך בסכנה גדולה, כי בכל רגע עלול היה לצוץ חייל גרמני, והיה עושה סוף מר לתפילין ולמניחיהן, סיפר לימים ר' ראובן מושקוביץ. הרבי, שחש תודה עמוקה לבחור הצעיר, היה אומר: "ראובן, זכור-נא! אני חייב לך!". הוא אף הוסיף: "עוד נתראה בארץ-ישראל". המלחמה הסתיימה. ראובן עבר לשווייץ, ולאחר מכן עלה לארץ-ישראל והשתכן בבני-ברק. עברו שנים, ובשנת תש"כ עלה ארצה הרבי מקלויזנבורג וקבע את משכנו בעיר נתניה. ראובן חיפש הזדמנות מתאימה להתראות עם הרבי, ויום חמישי אחד בא למעונו. הוא עמד לפני הרבי ושאל אם הוא מכירו. ברגע הראשון לא זיהה אותו הרבי, שכן בהיותם במחנה היה ראובן בחור צנום וכחוש, ועתה נראה אחרת לגמרי. ראובן גחן אל אוזנו של הרבי ואמר: "זה אני ראובן - של התפילין...". באותו רגע תפסו הרבי בשתי ידיו בחיבה גדולה ושוחח עמו ארוכות על כל מה שעבר עליו בשנים שחלפו. כשבאה העת להיפרד אמר לו הרבי כי רצונו לארח אותו ואת בני-ביתו אצלו בשבת. באותה שבת הושיבו הרבי לידי וכיבדו באופן מופלא ובלתי-רגיל, ובמוצאי השבת, בטרם נסע לביתו, אמר לו: "זכור את הבטחתי מאז. אני חייב לך. אם יום אחד תזדקק לעזרתך, אל תהסס לפנות אלי". עברו שנים. ראובן החל לחוש כאבים עזים, ולאחר בדיקות מקיפות נאמר לו כי הוא לקה במחלה חשוכת-מרפא בריאותיו. הוא ובני משפחתו נבהלו מאוד. פתאום נזכר בהבטחתו של הרבי. מיד קם ונסע אל ביתו של האדמו"ר בנתניה. כאשר נכנס אל חדרו והציג את אבחנת הרופאים, שקע הרבי בהרהור קל, ולאחר מכן אמר: "אין לך כלום! שוב לביתך והכול יבוא על דברי הרופא ותיאר את כאביו התקשה להאמין וחזר על דברי הרופא ותיאר את כאביו וייסוריו, אולם הרבי הסה אותו וחזר ואמר: "הלוא אמרתי לך שהכול בסדר. סע לביתך והסר דאגה מליבך!". ראובן חזר לביתו, וכפי שאמר הרבי כך היה. הכאבים חלפו כליל והמחלה נשכחה. ראובן חזר להיות כאחד האדם. הוא זכה לחיות עוד שנים רבות, ולימים אמרו הרופאים כי עשרות שנים קיננה בגופו המחלה הקשה, ובשעה שאחרים במצבו היו מתפתלים בייסורים, הוא כמעט לא הרגיש דבר. הבטחת הרבי התקיימה. החוב נפרע במלואו. **סוף!**

והדבר ידוע שיצר הרע יתגרה וילחם באדם באסור עריות יותר מכל אסורים, ואפילו חכם וצדיק שעוסק בתורה ימים ולילות, אינו יכול להכניע היצר הרע עד שיישא אישה. פק חזי מה שנאמר בגמרא (קדושין כט): כשבא רב המנונא לפני רב הונא וראה דלא פרס סודרא, ושאלו: מאי טעמא? ואמר לו: משום דלא נסיבנא, ואהדרניהו רב הונא לאפה מנה ואמר לה: חזי, דלא חזית לאפאי עד דנסבת:

ואמרו בגמרא - משום דסבר רב הונא: כל מי שלא נשא אישה, יהיה בהרהורי עברה כל ימיו, ולכן, הרוצה להילחם ביצרו, אינו יכול לו עד שיישא אישה, וזה שכתוב: "כי תקרב אל עיר" - הוא הגוף שלך שנקרא בשם "עיר", "להילחם" - עם היצר הרע, "עליה" - רוצה לומר: בשבילה, שלא יחריבנה היצר הרע - אז תחילת הכול צריך שתקרא אליה לשלום, היא מצות הנשואין, שיהיה לה עזר במצוה זו יותר מכל המצוות, מה שאמרו רבותינו זיכרונם לברכה (יבמות סב): כל השרוי בלא אישה, שרוי בלא שלום, שנאמר (איוב ה כד): "וידעת כי שלום אהלך וכו'" וכנזכר בגמרא דיבמות (דף סב). (בן איש חי)

פינת ההלכות

"דיני חולה שיש בו סכנה בשבת" כ"ד י"ג ילקוט יוסף כ"ד.

ק"ז. מי שחילל את השבת לצורך פיקוח נפש, אין צריך לעשות תשובה וכפרה על מה שחילל את השבת, ואין חילוק בין יחיד לצבור שחיללו שבת עבור פיקוח נפש. (ילקוט שבת ד עמוד קצט)

ק"ח. מי שחילל את השבת לצורך פיקוח נפש ואחר כך התברר שלא היה צורך בכך, כגון שמצב החולה השתפר לפתע ויצא מכלל סכנה, או שהחולה נפטר, או שהקדימו אדם אחר ועשה עבור החולה את הנדרש לעשות לו, וכיוצא בזה, אף על פי כן עשה מצוה, ויקבל שכרו עבור מחשבתו הטובה שחשב להציל נפש מישראל. (ילקוט שבת כ"ד עמוד קצט)

ק"ט. כשמחללין את השבת לצורך חולה שיש בו סכנה משתדלים שלא לעשות זאת על-ידי אינו יהודי או קטנים, אלא על-ידי ישראל גדולים ובני דעת. אולם אם אין שם באותו מעמד אנשים אלא נשים או קטנים, עושים על ידם, כדי שלא יתמהמהו מלהחיש ארוכה ומרפא לחולה המסוכן. (ילקוט שבת כ"ד עמוד ד')

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפד בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורנזון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.ase@gmail.com
כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי לדעת,דרשו,ועוד..